

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 127g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești

CHIȘINĂU

25 septembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 12 septembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 25 septembrie 2018 în camera de consiliu,

Prezintă următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textelor „condițiile” și „cazurile” din articolul 1 și a dispozițiilor articolelor 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ridicată de către dl avocat Nicolae Daniliuc, în dosarul nr. 2a-312/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 12 septembrie 2018 de către dna judecător Maria Guzun din cadrul Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 17 iulie 2017, dna Irina Zaharova a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului, Procuraturii Generale, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin erorile săvârșite în procesul penal de către procurori și instanțele de judecată.

4. Pe 27 noiembrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a respins acțiunea ca nefondată.

5. Pe 26 decembrie 2017, dna Irina Zaharova a contestat în apel hotărârea primei instanțe.

6. Pe 2 aprilie 2018, dl avocat Nicolae Daniliuc a ridicat excepția de neconstituționalitate a textelor „condițiile” și „cazurile” din articolul 1 și a dispozițiilor articolelor 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale

organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

7. În cadrul ședinței de judecată din 29 mai 2018, instanța a admis ridicarea excepției și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești sunt următoarele:

Articolul 1

„Prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.”

Articolul 3

„(1) În conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;

b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;

c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;

d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;

e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;

f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a stampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

(2) Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.”

Articolul 6

„Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

- a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare;
- b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare;
- c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;
- d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției de neconstituționalitate solicită verificarea constituționalității textelor „condițiile” și „cazurile” din articolul 1, a articolelor 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Acesta consideră că impunerea prin dispozițiile legale criticate a unor condiții și cazuri fac imposibilă, adeseori, repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin erorile săvârșite de organele de urmărire penală și instanțele judecătorești.

11. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, normele contestate sunt contrare dispozițiilor articolului 53 alin. (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl avocat Nicolae Daniliuc în dosarul nr. 2a-312/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textele „condițiile” și „cazurile” din articolul 1 și dispozițiile articolelor 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care reglementează repararea prejudiciilor cauzate de organele de drept.

16. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile contestate sunt contrare prevederilor articolului 53 din Constituție.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul acesteia nu demonstrează în ce constă neconformitatea dispozițiilor legale criticate cu normele constituționale invocate.

18. În jurisprudența sa constantă, Curtea a reținut că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate prezintă o structură care cuprinde trei elemente obligatorii: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității, textul de referință despre care se pretinde că este încălcat și motivarea de către autorul excepției a pretinsei neconformități existente între cele două texte (a se vedea DCC nr. 98 din 19 decembrie 2016, § 22).

19. În prezenta cauză, excepția de neconstituționalitate nu cuprinde motivarea pretinsei neconformități a textului criticat cu normele constituționale invocate. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile excepțiile de neconstituționalitate, precizând că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretinsei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea DCC nr. 30 din 29 martie 2018, § 22).

20. Totodată, Curtea a stabilit că, dacă ar proceda la examinarea unei asemenea excepții de neconstituționalitate, s-ar substitui autorului acesteia în privința formulării unor critici de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu (a se vedea DCC nr. 44 din 22 mai 2017, § 19; DCC nr. 52 din 27 iunie 2017, § 28; DCC nr. 116 din 15 decembrie 2017, § 23).

21. De asemenea, Curtea menționează că autorul nu formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci pretinde, *de facto*, excluderea din sfera de aplicare a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 a cazurilor și condițiilor în care prejudiciul moral și material este reparabil, astfel încât dispozițiile legii în cauză să prevadă dreptul la repararea de către stat a prejudiciului pentru toate erorile săvârșite de către organele de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești.

22. În acest context, Curtea notează că soluționarea unei asemenea solicitări nu intră în competența instanței de contencios constituțional.

23. Reglementarea condițiilor și a cazurilor de reparare a prejudiciului pentru erorile săvârșite de către organele de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești ține de competența Parlamentului.

24. Așadar, în baza celor menționate, Curtea constată că sesizarea nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „condițiile” și „cazurile” din articolul 1 și a dispozițiilor articolelor 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ridicată de către dl avocat Nicolae Daniliuc, în dosarul nr. 2a-312/18, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 25 septembrie 2018

DCC nr. 108

Dosarul 127g/2018